

voznina. Predlaga, naj Zveza ponovno posreduje, da se uredba revidira. Govori na dalje o razlikah in nabavljajnih zadrukah.

Predsednik Zveze g. M. Paternoster pojasnjuje, da so se potni stroški z novo uredbo res poslabšali. Izplačilo razlik, t. j. drugega obroka, je predvideno v uredbi o posojilu. V tekočem letu se morajo vsi stari dolgov poravnati zaradi državnega posojila ter so oblastva že morala izdelati zadevne izkaze. Odtegljaji za poplave so definitivni. Sedanja vlada se bavi z vprašanjem, kako izboljšati tudi materialni položaj državnega uradništva. Glede nabavljajnih zadrug je po udariti, da ostane denar naš. Delitev potnih stroškov na državo in privatnike bo težko izvedljivo.

Za obvezno upeljavo Zvezinega glasila — „Naš Glas“.

Predsednik poštne organizacije gospod Čampa je povdarjal, da je že lansko leto stavil na obnem zboru predlog, naj se uvede oblagatna naročnina za „Naš Glas“. List je dvigniti in izboljšati, da bodo sami segali po njem državni nameščenci. To je najboljša reklama in agitacija. Vsak član mora čitati Zvezino glasilo, da dvignemo stanovsko zavest v vsem državnem uradništvu in ustvarimo enotno ideologijo državnega uradništva. Najprej moramo vsi vedeti, kaj hočemo?

Predlaga naj one organizacije, ki nimajo svojih glasil, uvedejo obvezno naročnino za „Naš Glas“.

Glede Nabavljajnih zadrug je mnenja, da niti velike organizacije niso logične v tem oziru. Stanovska politika državnih nameščencev se mora tudi glede gospodarskih organizacij preorijentirati. Prisiljeno članstvo pa odklanjajo tudi Nabavljajne zadruge same. Niti ob poplavah se ni tako vikaló glede odtegljajev, kakor sedaj, ko gre za lastne institucije.

Strokovni tajnik g. Bekš poroča, koliko je že Zveza storila za razširjenje „Našega Glasa“ in obvezno naročitev.

Tov. Hreščak pletira za obvezno naročitev na „Naš Glas“. „Naš Glas“ se mora oblagatno uvesti. To je potrebno zaradi ustvarjanja enotne ideologije državnega uradništva, ker brez nje ne more organizacija borbeno nastopati. Ne se ozirati na odklonitve. Odbor mora delati naprej na tem vprašanju, če tudi pade število članstva zaradi tega, bi bili pa oni, ki ostanejo zavednejši in borbenejši ter enotnejši, da bi več storili za državno uradništvo. Velik plus bi bila enotna ideologija in naj se zaradi tega forsira to vprašanje.

Zastopnik nižjih uslužbencev povdarja, da bi to značilo uvesti diktaturo. To bi se reklo pokopati organizacijo in samega sebe. Drugače je treba to rešiti, da se namreč list dvigne vsebinsko. Kritikuje list in dopise ter se izjavlja proti oblagatni naročnini na „Naš Glas“.

Sreski poglavar g. dr. Ogrin povdarja, da bo treba misliti na obvezno naročnino lista, ker je treba dvigniti informiranost v stanovskih vprašanjih in stanovsko zavest med državnim uradništvom. Provizoričen izhod bi bila obvezna naročnina potom okrožnih skupin, ki naj bi prevzele to nalogo. (Ta predlog je bil sprejet).

Razrešnica — proračun — članarina.

Nato je bil sprejet predlog za razrešnico odboru in funkcionarjem. Enako proračun in dosedanja članarina à 1 Din mesečno, t. j. 12 Din letno.

Predlogi.

Sprejet je bil predlog Kranjske okrožne skupine, da naj se deluje z vsemi silami na to, do dobe tudi upokojeni stalne železniške legitimacije in tudi družinski člani, kar so prejimali tudi pred vojno v prejšnjih državah.

LISTEK.

Šola in radio.

Gotovo je to vprašanje ravno pri nas aktualno. Zakaj?

Radiofonija je še jako mlada veda in ker je nova, vleče. Poleg tega ima pa radio-telefonija v sebi veliko skrivnostnega, kar privlačnost in zanimanje še bolj poveča. Zato je prav, da se tudi ta mlada iznajdba, na kateri je danes zainteresiran sleherni vačan, vpreže v službo izobraževanja poedincev in mas.

Ravno na podlagi zanimivosti te iznajdbe lahko z gotovostjo sklepamo, da je radio eno najmočnejših učnih sredstev. V mnogih krajih so že instalirali radio v šolske sobe v učne svrhe (seveda ne pri nas!) in so baje z uspehi zelo zadovoljni. Prepričan sem, da bi se to tudi pri nas zelo obneslo, posebno na šolah z oddelki, kjer je učitelj neprestano na delu s svojim govorilnim organom. Umevno, da človek, ki govori dve uri neprestano, postane tretjo uro gotovo že hripav ter duševno in telesno utrujen.

Na šolah, kjer poučuje en učitelj po dva ali več oddelkov naenkrat združeno, zaradi racionalne izrabe časa ne more nikdar obeh oddelkov naenkrat tiho zaposliti in zato je prisiljen, da dopolne tri ure in ravno tako tudi popoldne tri ure neprestano govori. Koliko odrešenje bi že bilo za učitelja, če bi vsaj po dvakrat na teden prevzel radio njegovo delo glasnega predavanja — po eno uro! Učitelj bi bil samo navzoč in bi z učili tiho spremljal predavatelja in tako dajal živim besedam z zvonicom nazorno realno vsebino. Bilo bi to tudi močno učno sredstvo, ki se ne bi nikdar obrabilo in prepri-

žavah. Država bo imela od tega le dobiček, ker bo mesto pol praznih vagonov, več osebnega prometa.

Pri volitvah je bila izvoljena sledeča lista:

A. Člani. 1. Skulj Andrej, obl. nadz. za šol. vrt. 2. Gvardjančič Ivan, preglednik fin. kontrole. 3. Dvoršak Vinko, ptt. zvančnik. 4. Znidaršič Franc, ptt. činovnik. 5. Franečič Anton, zvančnik pravosodne straže. 6. Bekš Joža, davčni kontrolor. 7. Raič Slavko, profesor. 8. Fakin Anton, meščanskošolski učitelj. 9. Rus Ignacij, sreski tajnik. 10. Paternoster Ivan, rač. direktor. 11. Petrovič Fr., višji sodno-pis. oficijal. 12. Prašnikar Josip, služitelj pri davčni upravi Ljubljana okol. 13. Dr. Ferjančič Josip, sreski poglavar. 14. Svetek Anton, računski direktor. 15. Stavc Ivan, služitelj pri viš. dež. sodišču. 16. Dr. Valjavec Ljudevit, viš. fin. svetnik. 17. Illovar Ivan, davčni izvrševalec. 18. Tance Vladimir, geometer. 19. Ing. Mencinger Leon, viš. gradbeni svetnik. 20. Ing. Novak Leon, profesor na sred. teh. šoli.

B. Namestniki: 1. Zupan Josip, upok. tob. tovarne. 2. Zupanec Ivan, sekretar poštne direkcije. 3. Schildenfild Rudolf, sodno-pis. uradnik. 4. Čeh Josi, vet. referent. 5. Matjašič Mirko, inspektor poštne direkcije.

C. Pregledovalci računov: 1. Martinšek Fran, ptt. zvančnik. 2. Grum Rado, učitelj. 3. Rostan Ivan, rač. inspektor.

Č. Namestniki: 1. Klavara Matko, knjigovodja. 2. Rainer Josip, sodno-pis. viš. oficijal. 3. Beguš Joško, upravni uradnik v pokolu.

Vprašanje zastopstva mariborske okrožne skupine in nameščencev oblastnega odbora se je prepustilo odboru, da ga ugodno reši.

Ukinjeni člani zakona o narodnih šolah iz l. 1904.

Zadnjič smo objavili člene, ki so bili izpremenjeni in ukinjeni v zakonu o narodnih šolah iz l. 1904. Ker prejemamo vedno nova vprašanja, kaj zadevajo ukinjeni člani in kakšna je bila prejšnja stilizacija izpremenjenih členov, objavljamo te člene iz Zak. o nar. šolah v celoti.

Čl. 34: Stalni nastavnik ne može izgubiti službu bez odluke Prosvednog Saveta zbog dokazane krivice, i ne može se premeštati u druga mesta osim po molbi stečajem ili za kaznu, ili po potrebi službe. U ovom pomenutom slučaju, nastavnik ima prava na naknadu putnog i selitvenog troška prema zakonu o dnevnici i podvoznini i selidbini državnih činovnika i službenika od 19. februara 1892. god.

Nastavnik će se premeštiti po potrebi samo onda, kad se škola zatvori ili se zbog nedovoljnog broja đaka spoje razredi.

Čl. 35: Upraznjena učiteljska mesta popunjavaju se stečajem, koji se objavljuje preko službenih listova. Stečaj za popunjavanje praznih mesta raspisuje Ministar prosvete i orkvenih poslova, najdalje do 1. maja, a izbor kandidata vrši komisija u koju ulaze:

Referent za osnovnu nastavu kao predsednik i kao članovi dva profesora i dva učitelja iz Beograda koje izbere Glavni Prosvedni Savet.

Za svako upražnjeno učiteljsko mesto, za koje se javlja dva ili više kandidata, komisija izbira po dvojici kandidata i predlaže ih Ministru prosvete, a on jednoga od predloženih kandidata potvrđuje. Ovaj izbor komisija je dužna dostaviti Ministru prosvete najdalje do 16. juna.

Varoši i varošice dobivaju oni učitelji, koji imaju najmanje jednu periodisku povišicu, okružne varoši oni koji imaju dve periodske povišice, a Beograd se dobiva tek

član sem, da bi učenci vedno nestrpno čekali na »radio-šolo«!

Prepričan sem, da bi se tudi postaja »Radio-Ljubljana« rada odzvala svojemu visokemu učiteljskemu poklicu, če bi bilo vsaj polovico šol radio-naročnikov. Na ta način bi se lahko tudi veliko pripomoglo k povzdigu našega šolstva, ker je verjetno, da bi učitelje-predavatelje izbirala prosvetna oblast; v interesu šole pa je, da bi izbrala gotovo najboljše pedagoge. Odprlo bi se našim pedagogom tudi popolnoma novo polje študija učnih metod. S tem, da bi učitelj spremljal šolsko radio-predavanje s slikami in drugimi nazornimi učili ter učnimi pripomočki, bi se dali brez večjih težkoč poučevati skoro vsi učni predmeti (do gotove meje še celo leporepis in risanje!).

Vem, da bi bili učitelji oddajni postaji za to akcijo zelo hvaležni, če bi se udeležila, ker bi imeli od tega dvojen dobiček: 1. Tako predavanja bi s svojo interesantnostjo in tudi večjo pedagoško vrednostjo pouk osvežila. 2. Učiteljstvo bi imelo priliko posečati pedagoško res vzorna predavanja, kar si marsikak, tudi starejši učitelj želi, da zamore osvežiti in izpopolniti svojo lastno učno metodo. Učiteljstvo bi od časa do časa tudi samo zase prirejkalo v radiu javna pedagoška predavanja, ki bi brez dvoma visoko dvignila naše šolstvo.

Ker bi bila ta predavanja javna, bi jim prisluškovali tudi vsi drugi radio-poslušalci, ki so zainteresirani na šoli (torej ne samo učiteljstvo) in zato šolstvo ne bi bilo več tako strogo ločeno od ostalega sveta, kot je žalibog še marsikje! Gg. upravitelji in člani šolskih odborov, stvar malo razmiselite, plod vaših razmišljanj pa naj bo realno delo, saj ni nobena občina tako revna, da skupno ne bi zmogla enega radio-aparata.

(Po »Slovincu«).

posle tri povišice. Prvenstvo za bolja mesta imajo oni učitelji, koji imaju za to porodične potrebe, odlikuju se radom u školi i na književnosti.

Čl. 36: Učitelji premeštani po kazni ne mogu se javljati na stečaj za mesto iz koga su uklonjeni dok im ne ističe jedan period za povišicu.

Čl. 37: Stečajem nepopunjena mesta i prazna mesta koja se ukažu u toku školske godine Ministar popunjava privremeno novim učiteljima.

Privremeni učitelji mogu se premeštiti samo za kaznu ili kad dotična mesta dobiju stalni učitelji stečajem.

Čl. 38: Ako učitelj u nevreme bude krenut iz nekog mesta zbog ukidanja odeljenja ili zatvaranja škole, biće postavljen u drugo mesto, koje će biti, po mogućnosti, ravno onom iz koga je premešten. Ali, ako bi se u mestu iz kojega je uklonjen, ukazalo u toku te godine prazno mesto, ima pravo da se vrati u njega bez stečaja.

Čl. 47: Nastavnik može ostaviti učiteljsku službu samo onda kad mu Ministar uvaži ostavku. U protivnom slučaju neće mu se računati predašnje godine službe, ako bi se opet vratio u službu.

Ostavka se može podneti krajem školske godine i onda mora biti uvažena; ostavka podneta u početku školske godine ne mora biti uvažena, a ako se uvaži, učitelj ne može dobiti drugo mesto u toku te godine.

Ako nastavnik, bez odobrenja i bez dovoljnog opravdanja, izostane od svoje dužnosti sedam dana u mestu, ili petnaest dana van mesta, ili ako ne ode na novu dužnost za petnaest dana, od dana saopštenog mu postavljenja ili premeštenja, smatra se da je ostavio učiteljsku službu, i njegovo mesto oglašava za upražnjeno.

Čl. 50: Opomenom kazni nastavnik upravitelj. Opomenom, ukorom i gubitkom plate do petnaest dana kazni školski nadzornik. Gubitkom plate od petnaest dana do tri meseca, premeštajem i otpustom iz službe kazni Ministar.

Otpuštanje stalnih nastavnika izriče Ministar po predlogu Glavnoga Prosvednoga Saveta, a otpuštanje privremenih nastavnika po predlogu školskog nadzornika.

U roku od petnaest dana može se nastavnik žaliti nadzorniku protiv kazne koju je izrekao upravitelj ili školski odbor, i Ministru protiv kazne koju je izrekao nadzornik.

Čl. 52: Nastavnik može biti kažnjen premeštajem u drugo mesto ako dobije dvaput nepovoljnu ocenu rada. Tada ne dobiva naknadu selidbenih troškova.

Kad se zatvori škola ili ukinе razred, gde je nastavnik radio, onda se on stavlja na raspoloženje, ako ne dobije drugo mesto. U tom slučaju gubi on 30% od svoje plate, ako služi manje od petnaest godina. Sa svakom godinom službe preko petnaest godina umanjava se odbijanje sa 1%.

Enorazrednice.

Na te vrste šol naletimo danes samo še tam, kjer je prav malo šoloobveznih otrok. To so seveda po večini zapuščenih kraji, od železnice navadno po 20–30 km oddaljeni. Ti kraji so vsled nerodovitne zemlje tudi prav redko naseljeni in to je tudi vzrok, da enorazrednice sploh še obstojajo, kajti le na ta način je dana tudi temu ljudstvu možnost izobrazbe.

Oglejmo si te šole malo pobliže. So to večinoma male pritlične hišice, katerih zunanji izgled nam pogostokrat prav malo izpričuje o namenu, kateremu one služijo. V mnogih krajih pa se nahaja šolska soba v privatni hiši in to najraje v gostilni. Vem za šolsko sobo, v kateri je čez dan pouk, a zvečer pa namesto, da bi odprli okna in prezračili, nanosi hišni gospodar otroške plenice in jih razobesi okoli velike krušne peči, ki se v njej nahaja.

Nekatere od teh šol imajo tudi stanovanje za učitelja, ki obstoja navadno le iz kuhinje in ene sobe. Ta stanovanja pa so vlažna, v starejših stavbah so tudi že popolnoma uničena okna in vrata, tako, da pozimi piha na vseh koncih in krajih. Stene in tla so razkopana, šipe pobite, a šolski oddori imajo pa vedno le prazno blagajno, da na popravila ni misliti. Občinski in šolski odbor, ki sta v teh krajih skoro vedno eno in isto, se za učiteljevo stanovanje prav nič ne brigata in delata tako, kakor da učitelj ni vzgojitelj njihovih otrok, prosvetitelj naroda, njihov vodnik in svetovalec, ampak človek, katerega je država občini vsilila in je seveda zanj tudi potem vse dobro, kar mu dado. Splošno je tudi razširjeno pri njih mnenje, da ga oni plačajo in mora zato delati tako, kakor se bo njim poljubilo. Ako je učitelj neoženjen, potem si dobi stanovanje v kaki privatni hiši. Seveda je v teh krajih zelo težko dobiti sobico, ki bi odgovarjala higijenskim predpisom. Najemnina pa je navadno še večja, kot pa drugod. Težko pa je za poročenega učitelja. Ker se večjega družinskega stanovanja v takih krajih v privatnih hišah sploh ne dobi, je prisiljen poslužiti se šolskega ali pa pustiti svojo družino kje drugje in voditi dvojno gospodinjstvo.

Ravno tako težko je s hrano. Drugod, kakor v gostilni jo sploh ni mogoče dobiti. Ker pa je v celi vasi samo ena ali kvečjemu dve gostilni, je učitelj prisiljen, da se vda na milost in nemilost gostilničarju. V hrani torej ne more biti izbirčen in tudi pri ceni ne sme dosti oporekati. Mnogokrat plača učitelj v teh krajih za slabo hrano in stanovanje več, kot pa njegov kolega v trgu ali mestu za dobro.

Pouk na teh šolah je jako težaven. Dnevno po 5–6 ur pouka in poleg tega še obakrat po dva oddelka, kar je posebno naporno. Učitelj na taki šoli pa je obenem tudi upravitelj. Opravljati mora posle šolskega upravitelja, kar da tudi mnogo dela. Tako sem bil tudi jaz takoj prvi dve službeni leti na enorazrednici in ves čas nisem dobil za upraviteljsko delo niti pare odškodnine.

Pri nastavitvah učnih moči na enorazrednicah pa so skoraj do zadnjega vse vlade prav močno grešile. Pokazale so svojo strankarsko zagrizenost in neupoštevanje pedagoških načel. Na enorazrednice so nastavljal učiteljske abituriente in učitelje, ki so bili njihovi politični nasprotniki. Ni jim bilo mar za šolstvo, ampak le za stranko. Hotele so si z večim preganjanjem vzgojiti iz uradništva krdelo političnih agitatorjev. Šele v zadnjem času se je tudi v tem pogledu obrnilo na boljše.

Dela je na teh šolah mnogo več in težje, kakor pa na večrazrednicah. Že s tem, da je na enorazrednici število tedenskih učnih ur raztegnjeno do predpisane maksimuma, t. j. 30 ur, se dela temu učitelju upravitelju krivica z ozirom na kolega, ki poučuje na večrazrednici po 24 učnih ur na teden. Pripomniti je tudi, da je delo prvega mnogo napornejše od dela drugega. Rešitev enakovpravnosti v zaposlenosti učiteljstva je mogoča le na tak način, da se predpiše maksimum 24 učnih ur na teden. Ker pa bi na enorazrednicah pouk radi tega zelo trpel, naj se uvedejo zanje nadure, katere pa morajo biti plačane, kajti vsak delavec je vreden svojega plačila. Uvesti je treba tudi upraviteljske doklade, ki naj znašajo za enorazrednice najmanj 300 Din mesečno. Radi velike oddaljenosti enorazrednic od železnice je temu učiteljstvu zelo otežkočen poset društvenih učiteljskih zborovanj, ker je vedno v zvezi z velikimi izdatki. Tudi v tem pogledu je treba nekaj ukreniti.

V mnogih slučajih velja vse to tudi za dvorazrednice. Ako bi hotelo učiteljstvo, ki na takih šolah službuje, podati kratko poročilo o tamkajšnjih razmerah, bi storilo s tem mnogo dobrega, ker le na ta način bi si mogli mi ustvariti jasno in resnično sliko o našem šolstvu, a obenem tudi o težavah in delu našega učiteljstva.

Takrat, ko bo vprašanje enorazrednic rešeno, ne bomo imeli več strahu pred členom 71. Vedeli bomo, da ako bomo prestavljeni po resnični službeni potrebi, bomo za svoje delo tudi plačani. Enorazrednice pa bodo tudi mnogo pridobile, ker vsak bo učil z voljo in veseljem. Dozdeva se mi, da je sedaj najugodnejši moment za preosnovo šolstva, ker sedaj ne bodo več odločevali strankarski interesi. Verujemo, da bo naš vladar tudi v prosvetnem ministrtvu zadovoljivo rešil uradniško vprašanje v dobrobit šolstva in učiteljstva.

—JL.

Splošne vesti.

NA DELO ZA »MLADINSKO MATICO«.

Zadnjič smo priobčili vabilo na slovensko učiteljstvo, da se loti z vso vmo nabirati naročnike »Mladinske Matice« za letošnje šolsko leto. Naša organizacija bo poklonila letos slovenski mladini 4 knjižice za neverjetno nizko ceno 10/50 Din pod pogojem, da zbere učiteljstvo vsaj 15.000 naročnikov. Prinašamo spodaj statistiko naročnikov iz lanskega leta. Pri 126.263 šolskih otrocih bi bilo treba doseči približno 12% vse šolske dece, če naj se nam posreči naš lep načrt v tekočem letu. To procentualo so dosegli lani 4 okrajji, nadaljnja 2 sta se ji pa zelo približala. Kar je bilo mogoče v teh šestih okrajjih, je nedvomno izvršljivo tudi v ostalih okrajjih, če se učiteljstvo le nekoliko bolje potruži kot lansko leto. Naše rezerve še davno niso izčrpane, in prepričani smo, da se bo organizacija slovenskega učiteljstva posrečilo ustvariti tudi na tem polju posnemanja vreden vzgled za vso našo državo. Trdno verujemo, da prednjači učiteljski stan — kljub vsemu — v svojem idealnem stremljenju vsem drugim stanovom. Na delo torej, in uspeh ne izostane!

— Izplačilo razlik. Cenj. tovarišice) opozarjamo, da so v zadnji številki »Učit. Tovariša« objavljeni tabeli (razlike) izostale pike za števili službenih let, kar je važno za izračunavanje razlik. Število službenih let se mora torej pravilno glasi: 1.—2; 3. po izpitu: 4.—6; 7.—8; 9; 10.—12; 13.—14; 15; 16.—18; 19.—20; 21; 22.—24; 25.—27; 28.—30; 31. in dalje s 15% poviškom, ker pripada pričetni stopnja osn. ednosmno polož. plače s »pričetim« četrtim, »sedmim«, »devetim« itd. letom in ne šele po dovršenih »štirih« itd. letih. Tabela naj si vsak spopolni in to pri pomoči uvažuje, ko izračunava svojo razliko. — Omeniti moramo še, da so nas že nekateri tovariši opozorili, da se njihova razlika ne ujema z ono, ki je izračunana v tabeli, kar je tudi mogoče, saj tabela je izdelana za slučaje s polnimi službenimi leti. Razlika tovariša, ki je imel 1/9. 1923 točno 14 službenih let, je seveda drugačna od one tovariša, ki je imel takrat točno 15 let službe in zopet drugačna od one s 14 leti in 7 mes. službe. Prejemki s 14 leti službe, t. j. 15. leto (II/2—5) so drugačni od prejemkov s 15. leti, t. j. 16. leto (II/2—6) in zopet drugačni s 14. l. 7 m. (t. j. 15. leto II/2—5), ki so se zvišali s 1/2. 1924 na II/2—6, kar se mora uvaževati pri izračunavanju. Kdor želi še kaka pojasnila, naj piše poverjeništvu in pismu priloži za odgovor dopisnico z naslovom.

— Stanovska zavednost, kje si? V kritiki koncerta pevskega zbora UJU v Ljubljani, omenja članek v zadnjem »Učiteljskem Tovarišu«, da je bila udeležba od strani

učiteljstva zelo pičila. Kje je tičalo ljubljansko osnovno, bodisi meščansko učiteljstvo, nam ni znano. Morda je bilo v resnici zadružno v delu za šolo. Morda! Morda je bil vzrok tudi slaba reklama. Zadosti žalostno bi pač bilo, da bi učitelj ne vedel, kaj delajo njegovi tovariši. Vemo pa to, da, ako bi bil koncert določen v dnevih šolskih počitnic, bi bila udeležba veliko večja, ker bi se tudi mi podeželske učiteljice-učitelji lahko udeležili. Do sedaj je bil koncert vedno med šolskimi dnevi, zato je bilo nam z dežele nemo goče se ga udeležiti — čeprav bi se radi. Tako smo bili do sedaj še vedno prikrajšani na tem užitku. — Prosimo, da bi se pevski zbor UJU oziral malo tudi na nas in priredil koncert v takem času, da se ga lahko vsi udeležimo. Ako se bomo na lastna ušesa prepričali o delovanju pevskega zbora, ga bomo z večjim veseljem podpirali in širili njegovo misel. — Učiteljica z dežele.

— Stanovska zavednost. Pahor v »Popotniku« št. 5.: »Zavest skupnih interesov tudi danes se ni prodrla med stan tako, da bi stali drug za drugega.« Učiteljski Tovariš št. 23., str. 2. zadnja vrsta: »Stanovska zavednost, kje si?« (Udeležba in sodelovanje na koncertu pevskega zbora UJU). Učiteljski dom v Ljubljani, dopis z dne 8. jan. 1928. »Vzpričo stanovske nezavednosti in v interesu obstoja Vaše trdke privoljemo v ukinjenje dobavne pogodbe z dne...« Lastne ocene začetkom 1. 1929. — J. L.

— Ukinjenje uradniške stalnosti. Listi poročajo, da je kralj podpisal zakon, s katerim se ukinja uradniška stalnost. Poročilo slove: Ukinjenje uradniške stalnosti: Zakon s katerim se ukinja uradniška stalnost, je sprejet na predlog ministra pravde in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta in se z njim odreja ter proglašajo: Imenovanja, premeščenja, prevredbe v drugo stroko postavljena na razpoložanje, upokojitve in odpuščanje iz državne službe, državnih uslužbenec vseh glavnih skupin, se vrši s kraljevim ukazom na predlog pristojnega ministra v soglasju s predsednikom ministrskega sveta, državnih uslužbenec ostalih skupin pa z rešenji pristojnih ministrov v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

— Na nakazilo pokojnine ne bo treba več tako dolgo čakati. Ministrstvo financ je razposlalo vsem ministrstvom okrožnico, v kateri ugotavlja, da dosednji način urejevanja pokojnin državnim uslužbencom ni bil primeren, zaradi česar so bili oškodovani mnogi upokojenci in njihove rodbine in je trpel tudi ugled državne oblasti, ker se pokojnina v mnogih primerih ni izplačevala v določenih rokih. Na ta način se je pripetilo, da so bili krediti izčrpani in da so pokojnine padale na partijo 55, tako da so mnogi upokojenci in njihove rodbine morali čakati na svoje pokojninske prejeme čisto nad leto dni. Zato naj se v bodoče postopa pri upokojitvah na sledeči način: 1. Istočasno s sestavljanjem ukaza o upokojitvi uradnikov glavnih skupin in odloka ministra za ostale uradnike in uslužbence naj se pripravi tudi odlok glede ureditve pokojninskih prejemkov. 2. V primeru upokojitve z ukazom naj se pred predložitvijo ukaza ugotovi vračunljiva službena doba, po prejemu predpisa nega ukaza pa naj se še istega dne ugotovi vsota pripadajočih prejemkov. 3. V primeru upokojitve z rešitvijo resornega ministra naj se istočasno s tem odlokom predloži tudi odlok o ureditvi pokojnine. 4. V obeh primerih naj se istočasno dostavljajo odloki o upokojitvi in odloki o ureditvi pokojninskih prejemkov tako glavni kontrolni, kakor upokojenemu uslužbencu. 5. Ker je treba v smislu čl. 115. zakona o uradnikih in ostalih državnih uslužbenecih voditi o vsakem uradniku službeni list in z njim hraniti dokaze o gibanju v službi in o vseh ostalih podatkih, ki so potrebni za določitev pokojnine, bo na podlagi teh podatkov mogoče brez odlašanja pripraviti odlok o pokojnini. 6. V primeru, da uradnik, ki je bil po zakonu dolžan predložiti vse te podatke tega ni storil, je treba sestaviti rešitev o pokojnini za ono dobo, glede katere obstojajo podatki. Ko pa se naknadno predlože ostali podatki, naj se sestavi rešitev o naknadnem prejemu nepriznane pokojnine in naj se izvrši popravek prejšnje rešitve. 7. Vsi uradniki, ki vodijo personalne agende, so dolžni takoj ugotoviti, ali je vsak uradnik predložil potrebne dokaze. Vsak nedostatek v tem pogledu je treba takoj odstraniti. Uradnik, ki bi tega ne storil v določenem roku, naj se disciplinarno kaznuje.

— Dolžnosti državnih uradnikov in nameščencev. Prosvetna uprava je izdala sledeči odlok: Častni adjutant Nj. Veličanstva Kralja, divizijski general g. Peter Živković je, prevzemajoč dolžnost predsednika kraljevske vlade in ministra za notranje posle, z odlokom z dne 7. januarja 1929 l. K. broj 59, naročil, da se dostavi sledeči razpis vsem državnim uradnikom in uslužbencom: Dolžnost vseh državnih uradnikov in uslužbenec je, da se posvetijo samo interesom službe in naroda. To zahteva od nas vseh Njegovo Veličanstvo Kralj. Merodajni za državnega uslužbenca so le njegovi službeni predpisi in priporočila predpostavljanih. Uradniki ne smejo biti odvisni od nobenih drugih vplivov. Edino priporočilo za uradnika bo njegova strokovna usposobljenost, vestnost, marljivost, zakonitost, takt in postržljivost napram občinstvu, kakor tudi delo za obči blagor, dočim nemarljivi, ašilni ter oni nameščenci, ki se pri delu ne ozirajo na predpise zakona, niti ne morejo več ostati v službi. Pri izvrševanju službe ne smejo voditi

uradnika strankarski ter osebni vplivi, temveč edino le zakon. Dostavljajoč prednji razpis v vednost in strogo ravnanje naročam, da ga priobčite vsem podrejenim učnim osebam (uradnikom) in uslužbencom. Opozorite jih, da se pri izvrševanju svoje službe točno ravna po navodilih in načelih, izraženih v razpisu. Gg. ravnatelj in upravitelj naj podrejene učne osebe (uradnike in nameščence) pri njih poslovanju in glede njihovega ponašanja dosledno nadzirajo, ker so v prvi vrsti odgovorni. Ker opravljajo zasebni zavodi enako delo kot državni, velja prednje zmiselnost tudi za vse zasebne zavode.

— Izplačilo razlik za čas od 1. oktobra 1923 do 30. aprila 1924. Prosvetna uprava je izdala glede razlik sledeči odlok: V »Uradnem listu« št. 4. z dne 11. januarja 1929 je objavljen pravilnik o izplačilu uradniških razlik za čas od 1. oktobra 1923 do 30. aprila 1924. V tem pravilniku je odrejeno, da morajo starešine posameznih uradov sestaviti sezname uslužbenec, ki imajo pravico do te razlike. V informacijo sporočam, da bo te sezname za uslužbence v Sloveniji sestavilo in odprenilo računovodstvo odnosno finančna direkcija v Ljubljani in tedaj posameznim uradom ni treba sestavljati teh seznamov.

— Srečna šola. Tekom zadnjega meseca so se poročile štiri učne osebe osnovne šole v Cerkljah pri Kranju, in sicer gđ. Tevš Bogomila s prof. Kalanom Andr., kemikom v Majšperku, gđ. Ferjančič Rika z ing. Teplyjem, nameščenen v Senjskem rudniku, gđ. Lederhas Ljudmila z učit. Pavlovcem Milanom z iste šole. Srečnim parom najiskreneje čestitajo šolski tovariši kot dobrim prijateljem, šolsko upraviteljstvo kot skrbnim sodelavcem, Kranjsko učiteljsko društvo kot marljivim in rednim članom, načelstvo Učiteljskega doma kakor delaljubnim sodelavcem. Dal Bog še mnogo enakih! — J. L.

— Šolskim odrom, ki so morda v zadregi glede mladinskih igrice, sporočamo, da ima pov. UJU v Ljubljani nekaj mladinskih igrice v rokopisu in jih izposoja proti malenkostni odškodnini za »Prosvetni sklad«. Sedaj v zimskih mesecih, ko se na mnogih šolah prirejajo igrice, priporočamo naslednje igrice: Ribičič: Lola; Čebular: Sirota Marica; Tiran: Pri botri zimi; Trošt: Kraljevič Marko in beg Kostadin ter Šusteršič: Svetli kamen. — Vse navedene igrice dobijo šolski odri proti povrnitvi poštne tudi na ogled.

— Ribičič: »Igrice«. Zbirka pod tem imenom vsebuje šest prav lepih mladinskih igrice, in sicer: Trapica, Vrabci, Miklavžev, Mir in ljubezen, V pustni noči in Dedščina. Šole, ki še nimajo te zbirke, naj si jo naročijo, ker v njej najdejo primerno igrice za vsako priliko, a z naročitvijo bi pripomogle »Učiteljskemu domu« spraviti v denar mrtev kapital, ki ga predstavljajo »Igrice«. Cena samo 12 Din.

— »Zvonček«, letnik XXVII. l. 1925/26. Uprava »Zvončka« potrebuje za svoj arhiv prvo številko gornjega letnika, ker je ta letnik popolnoma pošel. Naprošamo tovariše, ki bi imeli to številko, naj jo pošljejo na upravo »Zvončka«, da ista kompletira letnike potrebne za arhiv.

— Koliko plačujejo organizacijskih prispevkov drugje? Državna zveza nemških prometnih poštne uslužbenec je določila članske prispevke na 24 mark letno, kar zneslo našega denarja na leto čez 320 Din. Poleg tega mora vsak član plačati še poseben društveni prispevek 4 marke (54 Din v agita-cijski in tiskovni sklad. Znano je tudi, koliko članarino plačujejo naše kovinarske organizacije — po 14 dinarjev na teden, t. j. 56 Din na mesec.

— Vsem učiteljskim društvom na znanje! Ker so v štev. 22. »Učit. Tov.« omenjena društva deloma zadostila svoji dolžnosti napram glavni upravi — se članom teh društev ni ustavilo pošiljanje stanovskih listov. Vendar pa prosimo, da društva čimprej uredijo svoje finančne in administrativne zadeve nasproti poverjeništvu. Glavna uprava potrebuje namreč nujno večje vsote v svrhu kritja tiska naših listov. Ako društva redno ne plačujejo glavni blagajni, tudi ta ne more redno izvršiti svojih obveznosti napram svojim upnikom. Zategadelj apeliramo na vsa učiteljska društva, da izterjajo od posameznih članov vse zaostanke najkasneje do 20. marca t. l. in zaostale zneske nakazujejo glavni blagajni — poverjeništvu Ljubljana. Po določenem terminu bomo, sicer neradi, primorani napraviti red s tem, da bomo ustavili pošiljanje listov vsem članom onih društev, ki ne bodo imela polno vplačane članarine. Ponovno pa priporočamo vsemu članstvu plačevanje članarine vnaprej. Na ta način se izognemo vsem nedostatom in zavladal bo v naši administraciji red, kakršnega vsi želimo. — Andrej Skulj l. r., poverjenik. — Josip Kobal l. r., tajnik. — Rado Grum l. r., blagajnik.

— Vsem šolskim upraviteljem v blagohotno znanje in ravnanje. V konkretnem primeru smo dobili od nekega krajnega šolskega odbora pismo, kjer piše njegov predsednik, da sme za krajevni šolski odbor naročiti vse šolske potrebščine edino le njegov vsakokratni predsednik s pritiskom uradnega pečata. Vsako drugo naročilo je po nadrejeni šolski oblasti strogo prepovedano. Doslovno pravi končno dopis: »Opozorjam čislani naslov, da ne sprejema za račun podpisane šolskega odbora v bodoče prav nobenih naročil, če nimajo uradnega pečata krajevnega šolskega odbora in predsednikovega podpisa, ker zadevnih računov odbor ne bo priznal, temveč bo plačilo odklonil.«

„Veselite se z menoj“

pravi mlada gospa Mica. „Zmeraj bom vesela in dobre volje, ker mi ne preti nikaka težka muka, odkar RADION pere sam.“

Varuje perilo!

— V interesu šolskih upraviteljev in v svojem interesu nujno naprošamo vse, naj to opomnijo in odredbo blagohotno uvažujejo, da ob plačevanju in izterjevanju računov ne nastanejo neugodne posledice za obe strani. — Učiteljska tiskarna in knjigarna v Ljubljani.

— Predsedstva društev, Brežiško-sevniško, Celjsko, Kamniško, Kozjansko, Krško, Konjiško, Dolnjelendavsko, Mariborsko (mesto in okolica), Ptujsko, Radovljansko in Šoštanjsko ponovno prosimo, naj nam pošljejo izkaze učiteljstva, ki je došlo iz Primorja in je včlanjeno v imenovanih društvih. Gre za karitativno zadevo, za pomoč bednim tovarišem, zato je vsaka zamuda v škodo ljudem, ki so brez pomoči. Ali naj objavljamo obupna pisma onih, ki se obračajo na odsek za podporo? Apeliramo danes na čut do siromakov v stanu in opozarjamo, da je zadeva nujna in pereča. — Poverjeništvu UJU — Ljubljana.

— Gospodarska aktivnost. Na zadnjem celjskem delegacijskem zborovanju je nekdo želel poročila o delazmožnosti gospodarskega odseka UJU. Preden je prišlo do tozadevne razprave je član poverjeništvaja pojasnil, kolika je agilnost posameznih organiziranih članov. Vprašanje je šlo radi tega a. a. s poročilom vred. — Na mariborskem kongresu je član U. D. hotel zainteresirati slovensko članstvo za gospodarsko akcijo, ki bi učiteljstvo osebno razbremenilo, postala pa plodonosna opora vsemu stanu. Bil je netaktno zavrnjen. Blagajnik U. D. poroča, da se je nek član pritožil, čes, da je ljubljanski U. D. premalo agiln. Razpored dela: Razbremenitev kapitala, sklepanje gospodarskih pogodb, odpor trgoškega gremija, letaki v »Učit. Tovarišu«, dopis poverjeništvaja vsem društvom, dopisi načelstva U. D. vsem društvom, osebni dopisi načelnika vsem agilnim sobornikom, ustanovitve društev gos-podarskih odsekov, nominiranje zastopnikov U. D. na društvenih zborovanjih, seje, osebno intervencije, dopisovanja, pozivi, izkazi, založba Ribičičevih »Igric« v svrhu pri-rejanja predstav i. dr. Kaj je posameznik storil? Po sebi sodi druge — in bilanca je gotova! Onih 6 — rec' šest — izjem spada v zlat okvir. — Stanovska črna deska. J. L.

— Javne šolske predstave so se oživele in bile v polnem razmahu, ko je poverjeništvu izdajalo poseben list »Prosveto«, ki je ocenjevala tako prireditve same, kakor tudi ljudsko mnenje o izvenšolskem delovanju. Dandanes se le še posamezna šola zmoti, da priredi kako igrice, naposled pa se prireditelj medsebojno prepirajo, kako naj upora-

bijo dohodke. Korporacije se prerekajo o kompetenci v tozadevnih sporih, na šoli so vprašanje, a moralni uspeh, kje pa je ta? Svoječas smo abiturijenti prirejali koncerte v prid Učit. domu, mladi učitelji smo bili duša podeželskim prireditvam, katerih čisti donosi se nahajajo v kapitalu Učit. doma. Vse gos-podarske institucije so v rokah starejših učiteljev, današnja generacija pa hlepi le po borbi in velikopoteznih akcijah, pozabljaajoč, da drobci tvorijo grudo. — J. L.

— Dogodki v ministrstvu prosvete. Prosvetno ministrstvo je odpustilo veliko šte-vilo nekvalificiranih moči na srednjih šolah, in sicer takih, ki niso položili diplomskih iz-pitov. V prečanskih krajih je odpuščenih 18 suplentov. Minister je izdal stroge nare-dbe za svoje ministrstvo. Prepoveduje se ku-hanje črne kave, sprejemanje zasebnih ob-iskov. Obiski so dovoljeni samo ministrom, pomočnikom in načelnikom. Nadalje se pri-pravlja nov zakon o enotnem osnovnem šol-stvu za celo državo. Ta zakon bo v bistvu dosednji srbski zakon o ljudskih šolah iz leta 1904, ki se z malimi spremembami raz-širi na vso državo. V ministrstvu zbirajo statistiko vsega učiteljstva v naši državi, zlasti pa tistega, ki ga plačuje država iz pro-računa tega ministrstva, dodeljeno je pa zasebnim ali javnim ustanovam.

— Vprašanje uradniških redukcij. Po sklepu vlade se imajo uradniške redukcije izvršiti na ta način, da bodo reducirani v prvi vrsti samo nekvalificirani uradniki. Iz tega sledi, da bo v Sloveniji zelo malo, ali sploh nič uradnikov reduciranih, ker so v Sloveniji skoraj vsi uradniki brez izjeme strokovno in moralno dobro kvalificirani. Največje spremembe pa bodo v južnih kra-jih, po raznih ministrstvih ter zlasti v Bosni, Hercegovini in Vojvodini. Tudi v zagrebški oblasti ne bo dosti sprememb, kakor nagla-sajo zagrebški listi.

— Namestiline komisije ukinjene. Prosvetno ministrstvo je izdalo novo odredbo o pooblastilih načelnikom in pomočnikom, ki bi dobili zopet več pravic nazaj. — Na-dalje je ministrstvo izdalo odredbo, da se komisija za nastavljanje učiteljev v Ljubljani in Mariboru razpusti.

— Razpisi preklicani. Ukazi razpisanih učiteljskih mest v mariborski in ljubljanski oblasti so preklicani. Prošnje za nemške vzporednice na šolah v mariborski oblasti so prav tako odklonjene.

— Osebnе zadeve se ne hajo obravnavati. Do končne ureditve prosvete se ne bo pod-pisal noben ukaz, ki bi obravnaval osebne zadeve nastavljenecv.

Ob izplačilu razlik pristopite vsi kot člani k Učiteljskima Domo-voma v Ljubljani in Mariboru.

— Posvetovanja v ministrstvu prosvete. V prosvetnem ministrstvu se je vršila seja načelnikov srednješolskih odsekov. Obravnavali so sestavo proračuna in izenačenje šolskih zakonov, dodelitev učiteljstva k prosvetnim oddelkom in ustanovam.

— Gospodinjstva šola v Smihelu pri Novem mestu razpisuje poletni gospodinjstki tečaj, ki bo pričel 4. marca 1929 in bo trajal 5 mesecev. V tečaj se sprejmejo notranje in zunanje gojence. Prošnje za sprejem je vložiti najpozneje do 15. februarja t. l. pri vodstvu gospodinjstva šole v Smihelu, p. Novo mesto, kjer se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila. Prošnji, ki je kolka prosta, se priloži krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

— Nov načrt srednješolskega zakona. V prosvetnem ministrstvu se izdeluje nov načrt srednješolskega zakona. Izdeluje ga komisija, ki je sestavljena iz vseh inšpektorjev. Predseduje pa ji Bilič.

— Prepoved plesov za dijake. Ministrstvo je ponovno prepovedalo vsem dijakom in dijakom srednjih šol, da ne smejo obiskovati nikjer v državi plesnih šol in dancingov.

— Proforsorski izpiti. Prosvetno ministrstvo je odredilo, da morajo vsi profesorji, ki nimajo vseh izpitov, do 15. februarja t. l. opraviti izpiti. Kdor od tega roka izpitov ne bi napravil, se mu ustavi plača.

— Prepoved intervencij. Prosvetno ministrstvo je odredilo, da smejo sprejemati stranke samo načelniki. Vsaka intervencija je prepovedana. Namesto odpuščenih, nekvalificiranih supletov se bodo mesta zasedla v najkrajšem času z novimi, kvalificiranimi profesorji. Vsak razpis službenih mest je z ozirom na spremenjeni uradniški zakon preklican. Stalnost je ukinjena. Prošnje se bodo vrstile.

— Listi poročajo, da bo tudi prosvetno ministrstvo v najkrajšem času odpustilo 40 dnevničarjev in 6 slug.

Oblike kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Žitnih kav je več vrst, ŽIKA je pa samo ena. Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime »ŽIKA«.

Osebnostne zadeve.

— Iz začasne v stalno službo so prevezeni naslednji učitelji: Vincenc Cilensek v Dobju, Srečko Vučkovič v Sevnici, Marija Hrček pri Sv. Stefanu, Milan Erker v Zastopju, Marija Bezjak v Novi Cerkvi, Sonja Dekleva v Markovcih, Anica Kotnik pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, Angela Kramberger pri Sv. Stefanu, Jožefa Stiglic v Rečici, Martina Vodenik v Mariboru, Beno Brumen pri Sv. Urbanu, Rudolf Vižintin pri Sv. Juriju v Slov. goricah, Angela Pečnik-Zgank v Centibi, Emilija Potočnik v Makolah, Justina Sinko v Prevalju, Marija Stubelj pri Sv. Duhu na Stari gori, Albert Fras v Ptuj, Vera Pečela pri Mariji Snežni, Vanda Briner v Šmarju pri Jelšah, Alojzija Praunseis v Murski Soboti, Eleonora Stergar v Pilištaju, Jasna Trstenjak v Šmarju pri Jelšah, Ludovik Vusser v Viršanju, Dragotin Mehora v Podzemlju, Martin Mizerit v St. Rupertu, Alojzij Primožič v Kočevju, Martin Slibar v Toplicah pri Novem mestu, Josip Tavželj v Litiji, Friderik Vidmar v Kočevju, Branislava Ambrožič v Žužemberku, Anica Bartol v Dragi, Angela Drobnič v Polomu, Gabriella Grim v St. Jerneju, Katarina Hlebec v Kropi, Vida Jernejčič v Banja Loki, Marija Kalan v Zapotoku, Julija Klemenčič v Kostrežu, Ida Kocijančič v Boh. Srednji vasi, Vilma Križnar v Starem trgu, Cirila Merhar v St. Jerneju, Miroslava Nagu pri Sv. Jakobu ob Savi, Marija Peterlin na Robu, Ana Rate na Vrhniki, Marija Škerlj v Toplicah pri Novem mestu, Vida Vardjan v Radovici, Danica Zen v Dvoru, Anton Bajde v Mariboru, Lilien Baltežar v Brezovcih, Anželma Klenha v Žicah, Gabrijela Kmet pri Sv. Juriju ob Taboru, Ivan Košar v Frankolovem, Drago Krepek pri Sv. Stefanu, Ida Lah v Novi Cerkvi, Božena Musak v Slivnici, Adela Opravš na Polinškem, Cecilija Ornik pri Sv. Vidu, Erika Pavletič v Rajhenburgu, Anton Strah v Velikem Podlogu, Ljudmila Podboj v Rečici, Albin Podjavrščak na Bregu, Matilda Potočnik v Murski Soboti, Angela Pucelj v Lokah, Valerija Urban pri Sv. Jakobu ob Taboru, Anica Vergir pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, Dragotin Pečnik v Dolenji Lendavi in Franja Jeraj v Ksaveriju.

— Iz ljudskošolske službe. »Politika« poroča, da je na ljudsko šolo v Mokronog imenovan za učitelja srbohrvaščine Ahmed Luzarević iz Fojnice.

Zimska oblačila

kupite najceneje v priznani solidni krojaški tvrdki

Jos. Rojina, Ljubljana

Sigurnim odjemalcem, plačilne olajšave!

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3.

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke

brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju

M. JLGGERJEV SIN, Maribor

Gosposka ulica 15.

Mladinska Matica.

Naročniki »Mladinske Matic« l. 1927/28. v Sloveniji.

Tek. št.	Šolski okraj	Šolskih otrok	Naročnikov	v %
1.	Brežice — Sevnica	4093	221	5.4
2.	Črnomelj	3162	249	7.8
3.	Kamnik	4796	455	9.5
4.	Kočevje	4977	572	11.4
5.	Kranj	6063	566	9.4
6.	Krško	6793	620	9.1
7.	Laško	4244	359	8.5
8.	Litija	5076	391	7.8
9.	Ljubljana — mesto	3766	787	20.7
10.	Ljubljana — okolica	8590	1027	12.1
11.	Logatec	3407	387	11.4
12.	Novo mesto	6001	284	4.7
13.	Radovljica	4316	423	9.8
	Skupaj v ljubljanski oblasti	65284	6341	9.7
1.	Celje	7012	534	7.6
2.	Dolnja Lendava	4973	33	0.66
3.	Dravograd	3582	721	20.1
4.	Gornji grad	1770	113	6.4
5.	Konjice	2483	225	9.1
6.	Ljutomer	4306	315	7.3
7.	Maribor — desni breg	5475	443	8.1
8.	Maribor — levi breg	7548	690	9.2
9.	Murska Sobota	6386	212	3.15
10.	Ptuj	8479	673	7.9
11.	Slovenjgradec	3325	449	13.6
12.	Šmarje pri Jelšah	5640	304	5.4
	Skupaj v mariborski oblasti	60979	4712	7.7
	Skupaj v vsej Sloveniji	126263	11053	8.75

Pevski zbor UJU učiteljstva.

Koncerta o Svečnici v kraju izven Ljubljane ne priredimo, ker so povsod, kamor smo se obrnili, ta dan dvorane oddane. Pač pa nastopimo v radiu.

Odbor.

Kmetijsko nadaljevalno šolstvo.

FR. WERNIG: *

NAŠE KMETIJSKO NADALJEVALNE ŠOLE.

»V »Slovenec« sem objavil, da je na Koroškem že nad 180 kmetijskih nadaljevalnih šol, ki pa ne kažejo posebnih uspehov. Mnogi so se čudili tej ugotovitvi ter so vprašali: Zakaj slabi uspehi?

Uspehi vsled tega niso toliko očitni, ker primanjkuje strokovno usposobljenega učiteljstva in, ker se na kmetih v industrializirani Avstriji že prav občutno opaža pomanjkanje učiteljev — kmečkih sinov. Malokateri učitelj-mešan se uživi v kmečke razmere, razume dušo kmeta in vajubi kmečko življenje. Razumevanje svojega okolja in ljubezen do narave in ljudstva pa je temeljne važnosti za uspešno udejstvovanje in za udejstvovanje med narodom sploh. Na omenjeni nepovoljni pojav je v deželni zboru opozoril msgr. Podgorc ter je predložil vse pomanjkljivosti kmečke osnovne šole, na katerih ni učiteljstva, ki izhaja iz naroda.

Obisk kmetijsko nadaljevalnih šol na Koroškem je v starosti od 14. do 17. leta obvezen, traja tri zime ter ima predvsem naslednje naloge: 1. Ponoviti za kmetovalca važno učno snov osnovne šole. 2. Vzbuditi veselje in ljubezen do kmečkega stanu, do življenja v naravi in do domovine ter priti s tem v okom begu iz dežele. 3. Vzgajati mladino k razumevanju društvenega in družnega življenja na vasi.

Ta učna snov ima torej le namen poglobiti splošno izobrazbo in dvigniti srčno kulturo ljudstva. Snov je predvsem vzgojna in se precej naslanja na načrt danske ljudske visoke šole. — Strokovni pouk se v primerni obliki daje le tam, kjer je strokovno usposobljen učitelj. Kmetijsko nadaljevalne šole imajo torej v glavnem nalogo pripraviti tla za delovanje strokovnjakov in navajati mladino k razumevanju strokovnega časopisja, knjig in predavanj.

Vendar ne gre, da pri nas enostavno posnemamo nemško nadaljevalno šolstvo, da posnemamo St. Martin pri Grazu, kajti miselnost nemškega kmeta se v mnogem razlikuje od slovenske miselnosti.

Naš kmet je bister, misli elementarno in pa stvarno ter je računar, avstrijski kmet je sanjar in konservativen ter misli predvsem čuvstveno. V samostanu Tanzenberg na Koroškem obstoja n. pr. že peto leto ljudska visoka šola, v kateri se razpravlja predvsem o domoznanstvu, o zgodovini in o leposlovju ter se goji poglobljene splošne izobrazbe in družabne omike. Marsikateri kmečki mladenič žrtvuje svoj težko prislužen tisočak za obisk te šole. Našo mladino bi kaj težko bilo navdušiti za navedeni navidezno nestvarni učni načrt. Radi tega je tudi predvsem pravilno, ako naše kmetijske nadaljevalne šole obravnavajo le stvarna gospodarska vprašanja — naravno v primerni obliki.

Ne gre omalovaževati tega šolstva, kajti ono je velevažen faktor pri povzdigi splošne gospodarske izobrazbe. Iz lastne skušnje na Štajerskem vem v koliko uspešneje je bilo kako strokovno predavanje ali gospodarska akcija v kraju, v katerem je deloval za ljud-

ski blagor vnet učitelj. Na koga naj se naslanja strokovnjak pri svojem delovanju v zaostalejših občinah, v katerih ni niti absolutno kmetijskih šol? Na duhovnika in učitelja. Prevzvišen je poklic duhovnika, da bi se le ta angažiral za razna strogo gospodarska vprašanja — ostane torej le učitelj. In ako smo stvarni, moramo priznati, da je razmah posameznih gospodarskih panog na Štajerskem (sadjarstvo, kmetjarstvo itd.) pripisovati v prvi vrsti požrtvovalnemu učiteljstvu. Kdo na Štajerskem ne pozna za sadjarski pokret toliko zaslužnega in priljubljenega učitelja, oblastnega poslanca G. M. Levstika, v Zg. Savinski dolini g. Praprotnika, v Slovenjgradu g. Vrečka, v Mežiški dolini g. Močnika itd.?

Ako je del učiteljstva izgubil gadnja leta stik z ljudstvom, vsled tega vendar ne smemo obsojati splošno. Ustanavljajmo kmetijske nadaljevalne šole, v katerih bodo imeli učitelji v oddaljenih vaseh neko torišče za udejstvovanje — v svojo korist in v blagor našega kmečkega ljudstva.

Nagrade za pouk v teh šolah so le majhna odškodnina za požrtvovalno prizadevanje in za službovanje v od kulturnih središč večinoma prav oddaljenih krajih.

Navajam tu še pomembno izjavo staroste našega gorenjskega kmetijstva, gospoda poslancu Jana: »Kmetijsko nadaljevalna šola je za splošno razširjenje gospodarske narobrazbe uspešnejše in važnejše sredstvo, kot redna kmetijska šola.«

Naša gospodarska organizacija.

ODTEGLJAJI ZA STAVBENE IN KREDITNE ZADRUGE.

Konferenca strokovnih organizacij.

Savez nabavljajnih zadrug je pozval ljubljansko nabavljajno zadrugo, naj mu sporoči mnenje strokovnih organizacij glede načrta za novi pravilnik in želje, kako se naj nabrani denar upravlja.

Od vabljenih organizacij so se odzvali na dan 19. decembra 1928 poleg odbora Nabavljajne zadruge, načelnika Zveze državnih nameščencev, g. Paternostera ter direktorja Hranilnega in posojilnega konzorcija g. Rostana še zastopniki tehle organizacij: Društvo konc. uradnikov pol. uprave, društvo konc. uradnikov poštnice uprave, UJU, poverjenišvo Ljubljana, društvo slov. sodnikov, društvo računskih in blag. uradnikov, društvo davčnih uradnikov, društvo pisarniških uradnikov, društvo drž. pisarn. uradnikov, osrednje društvo nižjih poštinskih službenec, društvo zvanjencev in služiteljev, društvo davčnih izvrševalcev, strokovno društvo javnih nameščencev ter stavbena zadruga »Dom«.

Po pozdravnem nagovoru predsednika Nabavljajne zadruge (g. Lillega) je prečital tajnik zadruge g. Beguš daljši referat, ki ga priobčimo v kolikor mogoče skrajšani obliki v eni prihodnjih števil.

G. Rostan poroča o dolgovih uradništva, ki dosega že vrtoglavo višino.

Sedanji uradniški dolgovi znašajo preko 10 milijonov dinarjev. Savez pa ponuja za sanacijo samo 500.000 Din. Govornik priporoča, naj se ustvari le malo kreditnih zadrug. Kritikuje člen 120. urad. zakona kot najbolj nesocialen, ker onemogoča kredit. Savez naj hitro priskoči na pomoč, kajti dvakrat da, kdor hitro da.

Po prečitanih resolucijah se vname o nji debata. — G. Klavara zahteva, da se Ljubljani zasigura 10 milijonov Din. Kreditnih zadrug ne bi bilo potreba, da se preklicuje ukinjenje člena urad. zakona, ki govori o brezobrestnih prejemih. Cl. 123. naj se oživotvori! Poskušalo se bo, da se stavbena zadruga »Dom« prilagodi pravilniku Saveza. G. Skalar predlaga, naj se vse stavbene zadruge združijo, ker imajo vse en in isti smoter. G. dr. Ferjančič brani Zvezo in nabavljajno zadrugo pred očitki, da sta zakrivila odtegljaje. Prilagoditi se je treba mentaliteti: Uradnik naj ne zahteva vsega samo od države; pomagati mora tudi samemu sebi. Apelira na solidarnost. G. Klavara tolmači pravila »Doma« in meni, da bi se prav lahko prilagodila pravilom Saveza.

G. Bischof očita kot predstavnik organizacije sklicateljem, da govore vsi iz stališča zadrug, a ne organizacij. Par sto ljudi določa proti tisočem. Za svojo organizacijo protestira proti odtegljajem; dolžnost do članstva zahteva, da se ugotovi, katere organizacije so za odtegljaje in katere proti. Imena teh organizacij se naj objavi. Gosp. Lilleg pojasnjuje, da proti zakonitim odločbam ni mogoče protestirati. Sploh tudi ne gre za proteste, ampak samo za smernice, po katerih naj hodi Savez pri razdelitvi kreditov. G. Bischof konstatira, da je odtegljaj diktat pešice zadrugarjev. G. Bekš priznava, da se je treba uzakonjenim določilom ukleniti, se pa v ostale strinja z Bischofovimi naziranjem. G. Beguš obžaluje, da nedostaje strokovnim organizacijam in njihovim predstavnikom zmisel za gospodarsko osamosvojitve. G. Paternoster sporoči, da sta predstavnika Zveze pri plenarni seji v Beogradu protestirala proti odtegljajem. Zakonu se je pa morala ukloniti tudi glavna kontrola. Zastopnik UJU ne more glasovati, ker nima za to pooblastila. Tudi zastopnik združenja sodnikov ne more podati nobene izjave; g. dr. Kravina je prišel le ad informandum.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. — Naročila tečno po povzetju.

G. dr. Ferjančič reasumira podane misli in predlaga, da se sporoči Savezu dolg uradništva. V resoluciji se naj omeni, da je pomoč nujna, prisilno odtegotovanje pa jemljemo na znanje, ne da bi se spuščali v njegovo socialno upravičenost. Savez naj ve, da je naša dežela pasivna; pri oddaji kredita se naj upošteva ta važna okoliščina. Obresti naj bodo samo 2%-ne. Po zaključnih besedah g. Lillega se izvolijo v 5-članski odbor, ki naj redigira resolucijo, tlele gg.: dr. Kravina, Beguš, Rostan, Klemenčič, Paternoster.

(»Naš Glas«.)

Stanovska organizacija UJU

Iz poverjenišva UJU.

Na merodajna mesta smo odposlali nastopni predlog: »Vsem državnim nameščencem, ki so bili zaradi svojega nacionalnega delovanja odpuščeni v tujih državah iz državne službe in ki so pridobili državljanstvo kraljevine SHS ter so sprejeti v stalno državno službo, se šteje v napredovanje v osnovni in položajni plači in v penzijo vsa doba, ki so jo prebili zaradi odpusta brez službe ali v kontraktualni službi.«

IZJAVA.

Na povabilo predsednika Jugoslovenske Matic v Ljubljani sta se zglasila v njenih poslovnih prostorih dne 19. januarja t. l. zastopnika poverjenišva UJU v Ljubljani tovariša Rado Grum in Josip Kobal, da se osebno prepričata o delovanju tega društva. Iz knjig sta ugotovila, da ima Jugoslovenska Matica dva stalna nastavljenca, t. j. poslovnega tajnika g. Saksido in uradnico gđ. Boškinovo, ki prejemata skupno 2900 Din na mesec. Poleg njiju plačuje Jugoslovenska Matica še postrežnico in raznašalko. Iz knjig je dalje razvidno, da ne prejema noben društveni funkcionar kakšnega honorarja. Ugotavljamo končno, da je delovanje Jugoslovenske Matic vredno krepke in vsestranske podpore od strani učiteljstva.

UJU — poverjenišvo Ljubljana,

dne 21. januarja 1929.

Andrej Skulj l. r.,
poverjenik.

Josip Kobal l. r.,
tajnik.

Vabila:

— UČIT. DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADec zboruje glasom sejnega sklepa v sredo, dne 6. februarja 1929 točno ob 9. uri v Slovenjgradu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu poročilo o zadnji seji širjega sosveta ter predavanje tovarišice Gobec o delovni šoli, event. tudi predavanje tovariša Križmana o petju v elementarnem razredu delovne šole. Pol ure pred zborovanjem je — kakor dogovorjeno — pevka vaja pod vodstvom tov. Križmana. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

— Pedagoški krožek v Črensovcih: Sestanek 2. februarja t. l. ob 14. uri. — Sklicatelj: tov. Zeleznik.

Poročila:

+ BELOKRANJSKO UČIT. DRUŠTVO je imelo dne 7. decembra 1928 v Črnomlju celodnevno zborovanje s sledečim dnevnim redom:

1. Situacijsko poročilo: a) Tovariš predsednik otvori zborovanje s pozdravom na članstvo, ki se je številno odzvalo vabilu kljub slabemu vremenu in veliki oddaljenosti nekaterih šol. Zeleti bi bilo redne udeležbe tovarišev bližnjih šol in vsaj enega tudi iz Poljanske doline, da obdrže tudi člani iz tega najoddaljenejšega konca Belokrajne stike s svojo organizacijo. Tov. predsednik pozdravi novodošla tovariša Ivniko Ludvika in Zupanca Lojzeta, čestita tovarišu Zalarju Jošku in tovarišici Zernovi Mariji k poroki ter tovarišici Vardjanovi in tovarišu Mehori k položnemu usposobljenostnemu izpitu. Nato čestita dolgoletnemu članu tovarišu Riglerju k petdesetemu rojstnemu dnevu »željo, da ga Bog uhrani še dolgo let zdravega in čilega.

Tovariš predsednik pozove članstvo naj se vsestransko zanima za delo v društvu, naj podpira z delom in nasvetom gospodarska in stanovska politična stremjenja organizacije. Zanimajo naj se za stanovški tisk in za izpolnitev lastne izobrazbe ter naj hodi požrtvovalno in vztrajno na izvenšolsko delo. Živimo v času, ko so na delu sile, ki iščejo z mikroskopi madežev v naših vrstah, zato naj vsakdo čuva ugled stanu in njegovo moralno kvaliteto.

b) Tajniško poročilo: Društvo šteje 81 članov, navzočih 49, t. j. 60%. V okraju je —? Opravičeni 3. Odbor je imel od ustanovnega občnega zbora tri seje. Na prvi seji se je konstituiral odbor, ki je najprej uredil način plačevanja članarine in izterjavanje zaostalih zneskov. Na drugi seji se je konstituiral samoizobraževalni odsek, ki ga tvorijo vsi sklicatelji krožkov in referentka tovarišica Kosova. Ustanovila sta se nova krožka v Dragatušu in Suhorju. Pri zadnji seji je odbor sprejel več aktualnih predlogov, ki obravnavajo in rešujejo stanovsko politična vprašanja zadnjega časa. Izstopila sta tovariša Morela in Vilfan. Vsi nečlanjeni tovariši so prejeli pismena vabila k pristopu.

c) Blagajniško poročilo: Radi odsotnosti tov. blagajnika poda tov. Tončič sledeče poročilo: Da se sanira finančni položaj društvene blagajne in da se rešijo denarne obveznosti do poverjenišva, naproša